

N:o 39.

Ank. till Riksd. Kansli den 6 Maj 1878, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner om lagstiftningsåtgärder i syfte att förekomma skogsbrist.

Frågan om lagstiftningsåtgärders vidtagande för att, beträffande enskildes skogar, förekomma öfverdrifven afverkning och befarad skogsbrist har vid nu innevarande riksdag upptagits genom tvenne inom Andra Kammaren väckta och till handläggning af Lag-Utskottet hänvisade motioner, N:is 40 och 51.

Den ene motionären, Herr *Severin Axell*, har andragit, att hvarje åtgärd, som afsåge att tillförsäkra landet en framtida lika eller större inkomst af dess skogar, än den med afseende å den årliga tillväxten nu möjliga och af motionären, hvad beträffar det årliga exportvärdet ensamt, efter låg uppskattning, till omkring 105 millioner kronor beräknade, samt att befrämja ett allmänt införande af ordnad skogsbruk, förtjenade landets och representationens synnerliga beaktande; att under tiden efter 1854, då Rikets Ständer först väckt tal om lagstiftningens mellankomst för att afvärja vådorna af skogens vanvård, många uttalanden af korporationer och myndigheter egt rum, hvilka temligen klart angäfve, i hvilken rigtning en lagstiftning angående skog borde gå för att kunna vinna den allmänna meningens stöd, i det de allmänna landtbruksmötena (1855—1868), 19 hushållningssällskap (1869), Landtbruksakademien (1870) och 12 landsting (1870) såsom sin åsigt uttalat, »att en ändamålsenlig skötsel af enskildes skogar ej ensamt på öfvertygelsens väg stode att vinna, utan att lagstiftningen i sådant syfte måste mellankomma», samt »att skogsegare borde åläggas efter afverkning bereda skogs återväxt»;

Bih. till Riksd. Prot. 1878. 7 Saml. 24 Häft.

att, sedan Gotlandslagen (1869) blifvit till hufvudsaklig del på denna grund byggd, så väl regering som Riksdag erkänt principens tillämplighet äfven för hela riket genom 1874 års Kongl. proposition och den behandling, som i Riksdagen kommit den samma till del, enär, enligt motionärens förmenande, om den återstående korta tiden till Riksdagens åtskiljande då medgifvit utarbetande af ett sammanjemkningsförslag, återväxtlagen sannolikt redan varit vilkorlig skogslag för hela riket. Med anledning häraf har Herr Axell föreslagit, att Riksdagen ville för sin del besluta en förordning, hvilken skulle innefatta en sammanjemkning mellan de olika beslut, hvori Kamrarne år 1874 stannat, och är så lydande:

»Förordning

angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse.

§ 1.

Af naturen till skogsbörd egnad mark skall dertill bibehållas, der den ej odlas till åker eller äng, afstänges till nödig beteshage, eller rödjers till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1. Sker afverkning å skog å mark, som enligt föregående § skall till skogsbörd bibehållas, vare jordens egare skyldig att sörja för tillräcklig skogsåterväxt och att, om för återväxtens betryggande erfordras sådd, plantering eller andra åtgärder, dem verkställa i de sex norra länen inom 12 år, i de öfriga inom 6 år efter skedd afverkning. Gör han det ej, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet anses behöfliga, vid verksamt vite, hvars belopp bestämmes i förhållande till den afverkade markens ytvidd, ålägga jordens egare att dessa åtgärder inom viss tid och der flera års tid fordras med viss del årligen fullborda. Ställer sig icke jordegaren denna föreskrift till efterrättelse, varde han fäld till vitet och ny tid honom förelagd vid högre vite o. s. v., intill dess den gifna föreskriften varder fullgjord; egande kommunen att af jordegare, som blifvit tvenne gånger till vite fäld, i den ordning, som Kongl. förordningen af den 14 April 1866 angående expropriation stadgar, till sig lösa marken, för att för framtiden använda densamma till skogsbörd på samma sätt som om häradsallmänningar är stadgadt.

Mom. 2. Der skogens förödda tillstånd härleder sig från olycksfall, såsom skogseld, storm, grantorka eller annan dylik händelse äfvensom från afverkning på grund af redan ingånget aftal, må uppskof med vidtagande af de i mom. 1 omförmälda åtgärder medgifvas jordegaren under en tidrymd af högst 20 år.

Mom. 3. Hvad nu är sagdt om jordens egare, skall, i fall jorden på grund af arrende eller dylikt aftal af annan innehafves, gälla i afseende på denne, med rätt för honom att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas och sjelf ej vållat, i laga ordning erhålla ersättning af jordens egare.

§ 3.

Mom. 1. För utöfvande af uppsigt öfver denna författnings efterlefnad skola tillsyningsmän af vederbörande kommun utses i den ordning och till det antal Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämmer. Dessa hafva till åliggande att, när föreskrift i författningen eller beslut, som med tillämpning deraf är gifvet, icke behörigen iakttages, derom hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan.

Mom. 2. Lika behörighet med tillsyningsman ege ock skogstjensteman, som ej är tjenstförrättande revierförvaltare, äfvensom kronobetjent.

§ 4.

Mom. 1. Sker sådan anmälan, som i § 3 sägs, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förordna tjenstförrättande revierförvaltare eller annan lämplig skogstjensteman att med biträde af två ojäfvige gode män undersöka förhållandet å stället vid syn, dertill jordinnehafvaren kallas, och meddele Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter inhemtande af Skogsstyrelsens utlåtande, beslut i ämnet.

Mom. 2. Kostnaden för syn, hvarom i denna § sägs, skall då den föranleder till något åläggande för jordinnehafvaren, hvilket vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos jordinnehafvaren saknas, af landstingsmedel utgå.

§ 5.

Mom. 1. De gode män, hvilka skola hafva att jemte skogstjensteman verkställa sådana undersökningar, som i § 4 omförmälas, utses inför Häradsrätt i samma ordning som ledamöter i egodelningsrätt för hvarje

länsmans distrikt, så många som Kongl. Maj:ts Befallningshafvande finner skäl att bestämma.

Mom. 2. Desse gode män väljas för två år i sender och böra vid hvarje undersökning två ojäfvige sådana vara tillstädes, helst af dem, som blifvit utsedda för det distrikt der syn skall ske.

Mom. 3. Under förrättning samt resan dit och derifrån njute gode männen ersättning för underhåll och skjuts såsom för gode män vid landtmäteriförrättning är stadgad.

§ 6.

Vite, som enligt denna författning ådömes, tillfalle vederbörande landsting.

§ 7.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de mål hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan inom den tid, som i nådiga förordningen den 14 December 1866 är föreskrifven för besvärns anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk.»

I nådig proposition till 1874 års Riksdag föreslog Kongl. Maj:t antagande af en »förordning angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt». Enligt propositionen skulle i de orter, Kongl. Maj:t uppå vederbörande landstings förslag bestämde, all af naturen till skogsbörd egnad mark, med vissa uppgifna undantag, dertill bibehållas. Om jordegaren icke efter afverkning sörjde för fullgod återväxt samt de särskilda åtgärder, som för återväxtens betryggande möjligen kunde erfordras, egde Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vid vite ålägga honom att uppgifna erforderliga åtgärder inom förelagd tid med viss del årligen fullborda. Stälde sig jordegaren icke denna föreskrift till efterrättelse, skulle han fällas till vitet, och ny tid honom föreläggas vid äfventyr att, om äfven den försutes, arbetet komme att på hans bekostnad genom allmän försorg utföras. För utöfvande af uppsigt öfver skogsåterväxtens befrämjande skulle för hvarje kommun å kommunalstämma utses särskilde tillsyningsmän, och landstinget ega rätt att tillsätta särskilde skogsfiskaler. Anmälde af skogsfiskal eller tillsyningsman försummelse i afseende å skogsåterväxtens befrämjande, eller förekomme eljest anledning dertill, kunde Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, innan föreläggande skedde, efter vederbörandes hörande förordna

skogstjensteman att med gode män, utsedde inför häradsrätt i samma ordning som ledamöter i egodelningsrätt, två för hvarje länsmansdistrikt, å stället anställa undersökning och, der försummelse funnes ega rum, afgifva förslag till de åtgärder, som borde föreskrifvas, äfvensom till den tid, hvarinom arbetet skäligen kunde vara avslutadt, och huru mycket deraf borde årligen verkställas. Kostnaden för dylik undersökning skulle, då den föranledde något åläggande för jordinnehafvaren, hvilket vunne laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos honom saknades, utgå af landstingsmedel, hvaraf äfven förskott för beredande af återväxt, der sådant erfordrades, skulle gäldas. Hvad sålunda vore sagdt om jord-egaren skulle gälla äfven i afseende å annan jordinnehafvare, med rätt för honom att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas, och som icke funnes härröra af hans egen försumlighet eller vanvård, i laga ordning erhålla ersättning af jordens egare.

Sedan nämnda proposition jemte åtskilliga angående skogslagstiftningen och skogsvården i allmänhet väckta motioner blifvit öfverlemnade till ett för deras handläggning tillsatt Särskildt Utskott, afgaf detta Utskott förslag till »Förordning angående åtgärder till förekommande af skogsförödelse», hvilket förslag, utgörande en omarbetning af den för Gotland gällande, på *fridlysningsprincipen* grundade skogslagen, skilde sig från den Kongl. propositionen hufvudsakligen derutinnan, att enligt det samma, derest erforderliga årgärder för återväxt icke funnes af jordinnehafvaren vidtagna, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande egde att ej allenast vid vite ålägga honom att vidtaga sådana åtgärder, utan ock, om så nödigt pröfvades, *ställa den återstående skogen, eller viss del deraf, vid vite under förbud* antingen så, att den ej finge anlitas för annat än husbehof, eller ock på det sätt, att träd under vissa dimensioner ej finge från egendomen säljas eller bortföras, och skulle förbudet gälla, tills det visades, att föreskrifna åtgärder för skogsåterväxt å den afbrukade marken vidtagits. Tillsyningsmän komme att i den ordning, vederbörande landsting bestämde, utses samt af landstingsmedel aflönas och såsom gode män skulle gode männen vid landtmäteriförrättningar biträda. Detta Utskottets förslag blef af Andra Kammaren bifallet, hvaremot Första Kammaren med några mindre förändringar godkände ett af åtskillige reservanter inom Utskottet uppgjort förslag till »Förordning angående enskilde skogsegares skyldighet att efter afverkning sörja för skogsåterväxt,» enligt hvilket förslag Kongl. Maj:ts Befallningshafvande *endast* egde att medelst *förnyade och höjda viten* förmå jordegare att fullgöra föreskrifna åtgärder; och, sedan Utskottet i afgifvet utlåtande förklarat sig, då besluten hvilade på olika grunder, i det att Utskottets, af Andra

Kammaren godkända förslag vore grundadt så väl på principen af återplanteringskyldighet som på den så kallade fridlysningsprincipen, men det förslag, Första Kammaren antagit, vore bygdt endast på direkt åläggande af återplanteringskyldighet, anse dessa beslut stå i sådant förhållande till hvarandra, att en sammanjemkning deraf icke kunde ega rum, blef detta utlåtande af båda Kamrarne bifallet.

Då Riksdagen 1874 alltså funnit Kamrarnes fattade skiljaktiga beslut icke kunna sammanjemkas, och Utskottet saknar anledning antaga, det orsaken till Särskilda Utskottets då gjorda hemställan, att frågan måtte anses hafva förfallit, samt Kamrarnes godkännande häraf varit den af motionären uppgifna, finner Utskottet redan häri ett giltigt skäl att icke till bifall förorda det nu af motionären framlagda sammanjemkningsförslag.

Men Utskottet har härtill äfven andra i sak grundade skäl. Utan yttersta nödtvång bör staten icke ingripa i den enskildes hushållning med sin egendom. Skogens bästa skydd är dess insedda värde. En god skogshushållning inträder i samma mån skogens värde ökas, och fåfångt skall lagstiftningen, utan att kunna vädja till det enskilda intresset, söka medelst lagbud förekomma skogens missvård. Genom den lag, som nu ifrågasättes, skulle ej heller skogsförödelse hindras, utan endast, när den väl egt rum, föranleda till skyldighet att sörja för återväxt.

Det sätt, på hvilket den af motionären enligt uppgift afsedda sammanjemkning blifvit i förslaget verkställd, föranleder äfven i Utskottets tanke till åtskilliga anmärkningar. Återplanteringskyldigheten är visserligen i förslaget upptagen och afsedd att genom viten, till allt högre och högre belopp ålagda, göras gällande, men, beträffande fridlysningsprincipen, har denna i sin tillämpning erhållit en helt ny form. I sådant hänseende föreslår motionären, att kommunen skulle ega att af jordegare, som blifvit tvenne gånger till vite fäld, i den ordning, som Kongl. förordningen den 14 April 1866 om jords eller lägenhets afstående för allmänt behof föreskrifver, till sig lösa marken för att för framtiden använda den samma till skogsbörd på samma sätt, som om häradsallmänningar vore stadgadt. Den sålunda ifrågasatta expropriationen är icke och kan naturligen icke vara afsedd att ingå i den länk af förelägganden, hvarigenom jordinnehafvaren skall tillhållas att sörja för återväxt. Derest icke förordningens tillämpning snart, hvilket är Utskottets öfvertygelse, komme att visa, att den kommunen medgifna expropriationsrätt aldrig skulle af densamma tagas i anspråk och sålunda vara utan ändamål lagstadgad, skulle en dylik expropriation i några få fall utgöra för dem, hvilka tvenne gånger blifvit till viten fälde, en alltjemt hotande påföljd att dymedelst få sin skog sig afhand, men i många fall skulle

utsigten att få sin skog af kommunen exproprierad verka såsom ett slags premie för försummadt beredande af återväxt.

Vid stadgandet af förordningens obligatoriska giltighet för hela riket synes allt för liten hänsyn vara tagen till de så skiljaktiga förhållanden, som i olika trakter af vårt vidsträckta land äro rådande, och bestämmelsen, att kostnad för sådan syn, som i förordningen föreskrifves, skall så snart den föranleder till äfven det obetydligaste åläggande för jordinnehafvaren, hvilket vinner laga kraft, af denne gäldas, skulle säkerligen ofta ådraga skogsinnehafvare dryga och icke i förhållande till försummelsen stående utgifter i rese- och traktamentsersättningar.

Då till det redan anförda kommer, att ett så stort ingrepp på den enskilda eganderättens ömtåliga område, som förordningsförslaget onekligen innebär, i alla händelser icke torde böra af Riksdagen vidtagas på enskild motionärs förslag, får Utskottet hemställa:

1:o att Herr Axells ifrågavarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

I den af Herr *Vilh. Farup*, med hvilken Herrar *P. A. Hellgrén* och *L. J. Fahlander* instämt, afgifna motion föreslås i ändamål att förekomma öfverdrifven afverkning,

»att Riksdagen för sin del måtte besluta, att skogsafverkningskontrakt eller upplåtelse af skog till annan person för att medföra laga verkan icke få avslutas på längre tid än fem år från den dag aftal skett eller upptaga träd af mindre dimensioner än tio decimaltum i diameter en fot från marken, eller alternativt, med afseende å dimensioner, att Kongl. Maj:t, allt efter förhållandenas natur i olika landsdelar, för dessa måtte bestämma de minimidimensioner, som genom sådana kontrakt få försäljas till afverkning.»

Frågan om inskränkning i nyttjanderätten till skog på grund af afverkningskontrakt i anseende så till tiden som till dimensionerna utgjorde äfven på grund af härom väckt enskild motion föremål för 1874 års Särskilda Utskotts öfvervägande, och godkände Utskottet den mening, att ett då ifrågasatt förbud att på grund af afverkningskontrakt fälla träd, hvilka icke hölle 8,3 decimaltum i genomskärning vid 16 fots afstånd från roten, skulle omöjliggöra alla på kolning syftande skogsköp och förhindra skeppsbyggare, snickerifabriker med flera att genom sådana, egna eller andras, köp förvärfva det mindre virke, de för sin näring behöfde. Dessutom kunde ett sådant förbud ej gerna stadgas utan medgifvande af undantag åtminstone för det smärre virke, som erfordrades till strömbyggnader, flottbommar eller andra för timmerutdrifningen nödiga an-

stalter, äfvensom, der ordnad hushållning vore införd, för gallringsvirket, hvarigenom allt åter ett vidsträckt fält skulle öppnas för kringgående af förbudet, hvilket redan i och för sig måste blifva synnerligen svårt att upprätthålla. Då vidare statens intresse i skogarnes bevarande vore det-samma, antingen skogens afverkande bedrefves af egaren sjelf eller af en skogsköpare, så kunde det allmänna rättsmedvetandet svårligen erkänna befogenheten af ett sådant förbud, om det skulle gälla i ena fallet, men icke i det andra.

De sålunda gjorda anmärkningar finner Utskottet å nu före-varande förslag, i hvad det angår bestämmande af minimidimension af tio decimaltum i diameter en fot från marken, till alla delar tillämp-liga, och då den af motionären alternativt förordade bestämmelse, att åt Kongl. Maj:t skulle öfverlemnas att, efter förhållandenas natur i olika landsdelar, i administrativ väg för dessa bestämma minimidimensioner, icke synes Utskottet lämplig, samt, hvad beträffar den af motionären föreslagna inskränkning i afverkningstiden till 5 år, genom en så kort tid för afverk-ningskontrakts bestånd dessa mångenstädes, der stora kostnader för ström-rensning och andra för skogens utdrifvande erforderliga förberedande åtgärder måste nedläggas, skulle omöjliggöras och skogsegaren sålunda, der han icke sjelf kunde bära kostnaderna, vara förhindrad att tillgodogöra sig sin skog, får Utskottet vördsamt hemställa,

2:o att Herr Farups motion icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 Maj 1878.

På Utskottets vägnar:

H. G. v. GEGERFELT.

Reservationer:

af Herr *von Gegerfelt*: »Lagstiftarens rätt att inskränka enskilde egares frihet att efter godtfinnande förfoga öfver sin skog, när deras egen omtanke visat sig otillräcklig att betrygga framtidens behof, är nu-mera temligen allmänt inom rättsvetenskapen erkänd och i främmande län-ders lagstiftning begagnad. Äfven hos oss har den vunnit tillämpning i Kongl. förordningen den 10 September 1869 angående åtgärd till förekom-mande af skogsförödelse å Gotland samt den 29 September 1874 om åtgär-

der till förekommande af öfverdrifven afverkning af ungskog inom Norrbottens län. Men dermed torde lagstiftaren ingalunda kunna anses hafva nått målet för sina sträfvanden i förevarande hänseende. Att, såsom Kongl. Maj:t i sin till Riksdagen 1874 aflåtna proposition föreslog, ålägga egare af afröjd skogsmark att sörja för återväxten synes mig vara den mest rationella och minst i eganderätten ingripande åtgärd, som för åsyftade ändamålet kan ifrågasättas, likasom den, hvarom meningarne lättast kunna sig förena. Den meningsskiljaktighet, som vid nämnda riksdag föranledde, att frågan förföll, afsåg icke sjelfva åläggandet utan endast kontrollen öfver dess fullgörande samt påföljden för underlåtenhet deraf och hade sannolikt redan då kunnat sammanjemkas, om ej riksdagens nära förestående slut lagt hinder deremot. Visserligen utgöra dåliga konjunkturen för närvarande ett godt skydd mot öfverdrifven afverkning, men säkerligen komma konjunkturen att åtskilliga gånger vexla innan de plantor, hvilkas frambringande eller skyddande nu afses, blifva användbara till export, om än i form af pitprops.

På grund häraf och under förutsättning, att en hvar, som med allvar vill närma sig ett mål, äfven vill underkasta sig derför erforderliga villkor, anser jag Utskottet utan hinder af den ofvannämnda meningsskiljaktigheten hafva bort för Riksdagen ånyo framlägga förslag till lag i ämnet, grundadt på sammanjemkning af de vid riksdagen 1874 uttalade åsigtter. Ett sådant förslag har väl blifvit inom Utskottet uppgjort och sorgfälligt granskadt, men lyckades ej vid dess slutliga behandling vinna pluralitet. Jag anser mig därför böra såsom reservation framlägga detta förslag så lydande:

För de landstingsområden eller delar deraf, som Kongl. Maj:t efter framställning, grundad på ett af landstinget med två tredjedelar af de afgifna rösterna fattadt beslut, finner skäl bestämma, varder härigenom förordnad som följer:

§ 1.

Enskild jordegare vare pliktig att till skogsbörd bibehålla den egentliga skogsmarken, der den ej odlas till åker eller äng, användes till nödig beteshage eller rödjes till trädgård eller byggnadstomt eller för annat likartadt ändamål.

§ 2.

Mom. 1. Sker afverkning af skog å mark, som enligt föregående § skall bibehållas till skogsbörd; och lemnas ej fröträd, ungskog eller växande plantor qvar till den mängd och beskaffenhet, att deraf kan

vinnas erforderlig återväxt; vare jordens egare skyldig att derom draga försorg. Gör han det ej, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet att ej allenast, med utsättande af de åtgärder, som för ändamålet anses erforderliga, vid vite ålägga jordegaren att dessa åtgärder inom viss tid och, der flera års tid dertill fordras, med viss del årligen fullborda, utan ock, om så nödigt pröfvas, ställa den återstående skogen, eller viss del deraf, vid vite under förbud antingen så, att den ej må anlitas för annat än husbehof, eller ock på det sätt, att träd under vissa dimensioner ej må från egendomen säljas eller bortföras.

Mom. 2. Visas det att, sedan skog blifvit 'under förbud stäld, föreskrifna åtgärder vidtagits för skogsåterväxt å den afbrukade marken; varde förbudet af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande återkalladt; dock åligge egare af skogen att åt densamma fortfarande egna den vård, som fordras för återväxtens betryggande, vid äfventyr att förbudet eljest förnyas.

Mom. 3. Hvad nu är sagdt om jordens egare skall, i fall jorden på grund af arrende eller dylikt aftal af annan innehafves, gälla för denne, med rätt för honom att för den kostnad, han till befrämjande af skogsåterväxt fått vidkännas och sjelf ej vållat, i laga ordning söka ersättning af jordens egare.

§ 3.

Mom. 1. För utöfvande af uppsigt öfver denna författnings efterlefnad skall vederbörande landsting för den tid och till det antal, landstinget bestämmer, välja tillsyningsmän, hvilka hafva till åliggande att, när föreskrift i författningen eller beslut, som med tillämpning deraf är gifvet, öfverträdes eller icke behörigen iakttages, derom hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande göra anmälan.

Mom. 2. Dessa tillsyningsmän skola aflöuas af landstingsmedel; och må till sådan befattning ej utses tienstförrättande jägmästare eller revierförvaltare.

§ 4.

Mom. 1. Göres sådan anmälan, som i 3 § sägs, eller förekommer eljest anledning dertill, att försummelse i afseende på skogsåterväxtens befrämjande skett, ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, innan föreläggande enligt 2 § meddelas, att förordna lämplig skogstjensteman att, jemte två ojäfvige, till biträde vid landtmäteriförrättningar utsedde gode män, vid syn, hvartill jordegaren kallas, förhållandet undersöka samt, der försummelse finnes ega rum, afgifva förslag till de åtgärder, hvilka i så-

dant afseende böra vidtagas, äfvensom till den tid, hvarinom arbetet skall vara afslutadt, och huru mycket deraf skall årligen verkställas. Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ege ock att, der det af omständigheterna påkallas, genom särskildt beslut, ställa skog tills vidare under sådant förbud, som i 2 § omförmåles.

Mom. 2. Kostnaden för syn, hvarom i denna § sägs, skall, då den för jordegaren föranleder något åläggande som vinner laga kraft, af denne gäldas, men eljest, äfvensom då tillgång hos honom saknas, utgå af landstingskassan, hvaraf nämnde kostnad skall om vederbörande det åska förskjutas.

§ 5.

I fråga om kallelse å gode männen samt om ersättning till dem gäller hvad i afseende på deras biträde vid landtmäteriförrättningar är stadgadt.

§ 6.

Vite, som enligt denna författning ådömes, tillfalle landstingskassan.

§ 7.

Den, som icke nöjes med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut i de mål, hvarom här ofvan sägs, ege att deröfver hos Kongl. Maj:t föra klagan, inom den tid, som i Kongl. förordningen den 14 December 1866 är föreskrifven för besvärs anförande i mål, som handläggas af förvaltande myndigheter och embetsverk; dock lände det öfverklagade beslutet till efterrättelse, intill dess annorlunda förordnas.

Då Herr Farups förslag, enligt hvilket skogsegaren skulle sjelf tillgodonjuta oinskränkt afverknings sätt, men icke få denna sin rätt på annan öfverlåta, synes mig hvila på oriktig grund samt dessutom ej komma att medföra det gagn, som motsvarar den olägenhet, hvilken derigenom blefve egaren tillskyndad; och då det med samma förslag åsyftade ändamålet skulle i väsentlig mån tillgodoses genom antagande af den ofvan intagna lagen, finner jag lika med Utskottet ifrågavarande förslag icke kunna bifallas.»

I denna Herr von Gegerfelts reservation, i hvad den beträffade första punkten af Utskottets hemställan, instämde Herrar *Grefve Mörner, Lindgren, Sundell, Torpadie, Nils Pettersson* och *Magnus Andersson*, de trenne sist nämnde dock med de ändringar i lagförslaget, att uti § 1

orden »*användes* till nödig beteshage» utbyttes mot: »*afstänges* till nödig beteshage», och uti § 4 i stället för uttrycket »lämplig skogstjensteman» sattes: »lämplig och i skogshushållning kunnig man»;

af Herr *Fröberg* mot *första punkten*; och

af Herr *Sundell* mot *andra punkten* af Utskottets hemställan: »Jag hemställer, att Riksdagen för sin del ville besluta, att skogsafverkningskontrakt eller upplåtelse af skog till annan icke får, der det skall medföra laga verkan, hädanefter afslutas på längre tid än femton år från den dag köpet skriftligen uppgjordes och icke heller, der kontraktet angår rätt till afverkning af endast timmerskog, inbegripa träd af mindre dimensioner än tio decimaltum i diameter en fot från marken; men att der kontraktet innefattar rättighet till totalafverkning, och köparen af en sådan honom gifven tillåtelse lagligen sig begagnat, han har skyldighet att vid kontraktstidens slut återlemna skogsloften med erforderliga fröträd der kvarstående, eller ock försatt i begynnande återväxt.»

Följande Utskottets ledamöter hafva begärt få å utlåtandet an-tecknad:

Herrar *Asplund* och *Holmberg*, att de icke deltagit i dessa ärendens handläggning inom Utskottet;

Herrar *Anders Persson* och *Smedberg*, att de till följd af frånvaro från riksdagen efter undfången ledighet icke inom Utskottet deltagit i dessa ärendens slutliga handläggning;

Herr *Ribbing*, att han icke deltagit i ärendenas slutbehandling inom Utskottet;

Herrar *Samzelius*, *Stråle* och Friherre *Nordenfalk*, att de icke deltagit i slutliga behandlingen af Herr Axells motion;

Herrar *Thomasson* och *Magnus Jonsson*, att de icke deltagit i slutliga behandlingen af Herr Farups motion.